

Warszawa, dnia 07 kwietnia 2016 r.

**MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

RR-pz/mdj-076 - 22 /jl/16 (1567)

Pan

Ryszard Moldrzyk

**Prezes Zarządu Głównego Polskiego
Związku Hodowców i Producentów
Trzody Chlewnej „POLSUS”**

**ul. Ryżowa 90
02-495 Warszawa**

W odpowiedzi na pismo Zarządu Głównego Polskiego Związku Hodowców i Producentów Trzody Chlewnej „POLSUS” z dnia 10 marca 2016 r. w sprawie sytuacji w sektorze wieprzowiny, uprzejmie przekazuję następujące informacje.

Obecna sytuacja w sektorze produkcji zwierzęcej, w tym na rynku wieprzowiny w Polsce warunkowana jest zewnętrznymi czynnikami wywołanymi nierównowagą podaży-popytą na rynku unijnym i światowym będącą wynikiem m.in. przedłużonego embargo na produkty żywnościowe na rynku rosyjskim z jednoczesnym zwiększaniem się podaży produktów na rynku. Na rynku wieprzowiny obok zachodzących przemian strukturalnych skutkujących zmniejszeniem się liczby gospodarstw i znaczącym importem żywca wieprzowego trudną sytuację pogłębiają skutki wystąpienia afrykańskiego pomoru świń.

Jak wiadomo, działania w zakresie stabilizacji sytuacji rynkowej muszą być podejmowane na forum UE z uwagi na fakt, iż w polityce rolnej UE rynki rolne objęte są wspólną organizacją

rynków produktów rolnych, w ramach której to organy UE posiadają kompetencje do uruchamiania określonych mechanizmów interwencji rynkowej mających na celu poprawę sytuacji cenowej czy wdrożenia programów bezpośredniego wsparcia rolników.

W odniesieniu do rynku wieprzowiny podjęte dotychczas przez Komisję Europejską działania dotyczące realizacji mechanizmów kryzysowego wsparcia rynku, w tym dopłat do prywatnego przechowywania oraz nadzwyczajnej pomocy z tytułu spadku cen i dochodów rolniczych w sektorach hodowlanych są niewystarczające dla poprawy sytuacji rynkowej, w tym sytuacji dochodowej rolników.

W związku z tym w lutym 2016 r. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi wystąpił na forum Rady Unii Europejskiej ds. Rolnictwa i Rybołówstwa o znacznie bardziej aktywne i skuteczne działania interwencyjne, w tym m.in. o przeznaczenie dodatkowych środków finansowych na wsparcie sektorów dotkniętych kryzysem, tak aby zrekompensować straty ponoszone przez producentów, jak również o rozszerzenie zakresu mechanizmów regulacji rynków, w tym uruchomienie mechanizmów promowania i wspierania eksportu, a także przywrócenie dopłat do prywatnego przechowywania wieprzowiny.

Dyskusja o sytuacji rynkowej była również, m.in. na wniosek Polski, kontynuowana na posiedzeniu Rady UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa w dniu 14 marca 2016 r. W związku z tym Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi skierował do Komisarza ds. Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich Phila Hogana szereg postulatów i wniosków dotyczących potrzeby stabilizacji sytuacji na rynku mleka i wieprzowiny. Minister ponownie zawniósł m.in. o przeznaczenie środków finansowych na wsparcie producentów odczuwających skutki niskich cen na tych rynkach. Ponadto zawniósł o zwiększenie limitu pomocy *de minimis*, stworzenie podstaw prawnych uzyskiwania sprawiedliwych dla producentów marż w łańcuchu żywnościowym, podjęcie działań w zakresie otwierania nowych rynków zbytu i zniesienia embarga rosyjskiego. Wśród postulatów Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi uwzględnił również wniosek o uzupełnienie *Wytycznych w sprawie pomocy państwa w sektorach rolnym i leśnym oraz na obszarach wiejskich w latach 2014-2015* o pomoc na niwelowanie skutków dla gospodarstw rolnych w związku z utrzymującymi się trudnościami m.in. w sektorze wieprzowiny. Wystosowano również wniosek o przyznanie rekompensat producentom świń w strefach objętych restrykcjami z uwagi na ASF z uwagi na powiększenie strefy objętej ograniczeniami i problemy ze sprzedażą świń.

Zgłoszone postulaty były również podniesione przez Ministra Rolnictwa podczas wizyty Komisarza Phila Hogana w dniu 10 marca br. w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Ponadto Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi w dniu 10 marca 2016 r. zwrócił się z pisemnym wnioskiem do Komisarza Phila Hogana o przyznanie nadzwyczajnych środków wsparcia na podstawie art. 220 ust. 1 lit. a) rozporządzenia PE i Rady nr 1308/2013 ze względu na rozszerzenie strefy objętej restrykcjami weterynaryjnymi z tytułu ASF, pomimo braku uzasadnienia sytuacją epizootyczną. Wprowadzone ostatnio przez KE rozszerzenie obszaru objętego ograniczeniami spowodowało problemy producentów ze zbytem świń, a w przypadku sprzedaży drastyczne obniżenie cen.

Należy również przypomnieć, że w okresie od dnia 18 lutego do dnia 18 marca br. producenci mleka i trzody chlewnej mogli składać w Agencji Rynku Rolnego wnioski o przyznanie pomocy finansowej, która została udostępniona na mocy rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 2015/1853 z dnia 15 października 2015 r. *ustanawiającego*

tymczasową nadzwyczajną pomoc dla rolników w sektorach hodowlanych. Wsparcie finansowe będzie udzielane producentowi świń, jeżeli:

- 1) w dniu 30 września 2015 r. posiadał nie więcej niż 2000 świń;
- 2) w okresie od dnia 1 października do dnia 31 grudnia 2015 r. sprzedał, z przeznaczeniem do uboju, co najmniej 5 i nie więcej niż 2000 świń objętych kodem CN 0103 92 19 (świnie o masie 50 kg i więcej) lub loch objętych kodem CN 0103 92 11 (lochy mające prosiaki co najmniej raz, o masie nie mniejszej niż 160 kg);
- 3) w okresie od dnia 1 października 2015 r. do dnia 7 stycznia 2016 r. co najmniej 5 świń sprzedanych przez tego producenta zostało poddanych ubojowi w rzeźni.

Wsparcie będzie udzielone do liczby świń sprzedanych przez producenta w okresie od dnia 1 października do dnia 31 grudnia 2015 r., lecz nie większej niż liczba świń poddanych ubojowi w rzeźni w okresie od dnia 1 października 2015 r. do dnia 7 stycznia 2016 r. oraz nie większej niż liczba świń posiadanych przez producenta w dniu 30 września 2015 r. i nie większej niż 2000. Środki finansowe zostaną wypłacone najpóźniej do dnia 30 czerwca br.

W bieżącej i przyszłej pracy resortu rolnictwa priorytetem w obszarze rynków rolnych jest poprawa i stabilizacja warunków ekonomicznych dla prowadzenia opłacalnej produkcji rolniczej. W związku z tym konsekwentnie podejmowane są na forum UE działania mające na celu wdrażanie w ramach wspólnej polityki rolnej UE takiego wsparcia poszczególnych rynków i uruchamianie niezbędnych mechanizmów stabilizacyjnych, które umożliwią osiągnięcie tego celu.

Odnosząc się do kwestii wprowadzenia elementu cenowego w umowach między dostawcami żywności i odbiorcami, chciałbym przypomnieć, że w dniu 18 września 2015 r. została opublikowana *Ustawa z dnia 10 lipca 2015 r. o zmianie ustawy o Agencji Rynku Rolnego i organizacji niektórych rynków rolnych oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. poz. 1419). W powyższych przepisach przewiduje się, że każde dostarczanie produktów rolnych, z wyłączeniem sprzedaży bezpośredniej, przez producentów, grupy producentów, organizacje producentów albo zrzeczenia organizacji producentów do pierwszego nabywcy wymaga pisemnej umowy. W przypadku, gdy pierwszym nabywcą nie jest przetwórcza, umowa między kolejnymi nabywcami również musi być zawarta na piśmie. Umowa musi także zawierać określone elementy, wymienione w przepisach unijnych, w tym postanowienia w zakresie ceny – określonej wprost w umowie lub mechanizmu określania ceny, ilości i jakości dostarczanych produktów, terminu dostawy, okresu obowiązywania umowy, procedur płatności i jej terminów, itp. Wszystkie elementy umowy będą swobodnie negocjowane między stronami. Celem przedmiotowych umów jest z jednej strony zabezpieczenie stałości dostaw niezbędnej ilości surowca o określonych parametrach na potrzeby przemysłu przetwórczego, a z drugiej – zagwarantowanie producentom zapłaty za dostarczone produkty, jeżeli spełnione zostaną warunki zawarte w umowie. Rozwiązanie, o którym mowa powinno korzystnie wpłynąć na stabilizację cen uzyskiwanych przez producentów. Jednocześnie nie należy utożsamiać ww. obowiązku z wprowadzaniem cen minimalnych lub maksymalnych w handlu produktami rolnymi, gdyż takich rozwiązań nie przewiduje prawodawstwo unijne. Powyższe przepisy obowiązują z dniem 3 października 2015 r.

W kwestii uporządkowania procedur wydawania pozwoleń na budowę chlewni, należy zauważyć, że warunki związane z lokalizacją i budową obiektów utrzymujących zwierzęta gospodarskie w prawie polskim określają:

1) ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2013 r., poz. 1232 z późn. zm.),

2) ustawa z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 z późn. zm.)

3) ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. *Prawo budowlane* (Dz. U. z 2016 r., poz. 290),

4) ustawa z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (Dz. U. z 2015 r., poz. 199, z późn. zm.),

wraz z aktami wykonawczymi.

Lokalizacja i budowa gospodarstw utrzymujących zwierzęta gospodarskie regulowana jest przepisami, które nakładają na inwestora obowiązek uzyskania stosownych decyzji i zezwoleń, a także przedstawienia analiz skutków oddziaływania na środowisko przedsięwzięcia na różnych etapach jego realizacji.

Ustalenie lokalizacji nowotworzonych obiektów budowlanych może nastąpić w drodze miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub w przypadku jego braku, w drodze decyzji administracyjnej o warunkach zabudowy - ustawa *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*. Plan zagospodarowania przestrzennego jest aktem prawa miejscowego uchwalanego przez radę gminy na wniosek wójta, burmistrza albo prezydenta miasta i powszechnie obowiązującym na terenie nim objętym. W przypadku braku ww. planu ustalenie lokalizacji inwestycji następuje poprzez decyzję o warunkach zabudowy, którą wydaje wójt, burmistrz lub prezydent miasta. Otrzymanie takiej decyzji jest konieczne do uzyskania pozwolenia na budowę i tym samym do realizacji inwestycji. Roboty budowlane (w przypadku obiektu nowego) można rozpocząć jedynie na podstawie ostatecznej decyzji o pozwoleniu na budowę, wydawanej przez właściwego miejscowo starostę.

Wskazaniem jest, aby ocena oddziaływania na środowisko wykonana w związku z każdą inwestycją dotyczącą utrzymywania zwierząt gospodarskich zawierała wyczerpującą ocenę wpływu tej inwestycji na środowisko przyrodnicze, dobra kultury, krajobraz, a w szczególności na społeczność lokalną, w tym wpływ na zdrowie i warunki życia ludzi oraz zachowania społeczne.

Zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 43 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. *w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko* (Dz. U. z 2016 r. poz. 71), chów lub hodowla zwierząt w liczbie nie niższej niż 210 dużych jednostek przeliczeniowych (DJP), należy do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. W przypadku świń stosuje się następujące współczynniki przeliczania sztuk rzeczywistych na DJP: knury – 0,4, maciory – 0,35, warchlaki 2-4 miesięczne – 0,07, prosięta do 2 miesięcy – 0,02, tuczniaki – 0,14. Dla ferm utrzymujących od 210 DJP wymagane jest sporządzenie raportu o oddziaływaniu na środowisko.

Ponadto fermy prowadzące intensywny chów trzody chlewnej posiadające powyżej 2000 miejsc dla tuczniaków (o wadze powyżej 30 kg) lub 750 miejsc dla loch występują o wydanie pozwolenia zintegrowanego. Wniosek o pozwolenie zintegrowane powinien podkreślać całościowe podejście fermy do ochrony środowiska m. in. przez zastosowanie najlepszych dostępnych technik - BAT (*best available techniques*). Pozwolenie zintegrowane jest decyzją administracyjną regulującą zasady wprowadzania substancji lub energii, powodujących zanieczyszczenie, do wszystkich

komponentów środowiska. Posiadanie pozwolenia zintegrowanego warunkuje w praktyce możliwość prowadzenia tego typu fermy. Warunki pozwolenia zintegrowanego nie mogą być mniej restrykcyjne niż wynikające z BAT. Jedną z podstawowych zasad zintegrowanego podejścia do ochrony środowiska jest takie ustalenie korzystania ze środowiska, aby w miarę możliwości unikać zmniejszania obciążeń środowiska w jednym komponencie, kosztem obciążenia pozostałych komponentów.

Natomiast kwestie dotyczące sytuowania budynków reguluje ustawa *Prawo budowlane* wraz z właściwymi aktami wykonawczymi.

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w *sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie* (Dz. U. z 2015 r. poz. 1422) określa kryteria dotyczące odległości poszczególnych budowli rolniczych od otworów okiennych i drzwiowych pomieszczeń przeznaczonych na pobyt ludzi na działkach sąsiednich. Zgodnie z §12 ust. 6 tego rozporządzenia budynki inwentarskie, gospodarcze ze ścianą z otworami okiennymi lub drzwiowymi nie mogą być sytuowane w odległości mniejszej niż 8 m od ściany istniejącego budynku mieszkalnego, budynku zamieszkania zbiorowego albo budynku użyteczności publicznej, dla których wydano decyzję o pozwoleniu na budowę na działce sąsiedniej.

Aktualnie w Ministerstwie trwają prace nad przygotowaniem programu odbudowy pogłowia świń. W ramach tych prac analizowane są różne czynniki wpływające na sytuację w tym sektorze, również przepisy dotyczące budowy chlewni.

Odnosząc się do postulatu dotyczącego podejmowania działań zmierzających do zezwolenia na krzyżowe stosowanie mączek mięsno-kostnych w żywieniu, chciałbym zauważyć, że Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi opowiada się za zezwoleniem na stosowanie przetworzonego białka zwierzęcego pochodzącego ze zwierząt gospodarskich innych niż przeżuwacze w żywieniu zwierząt gospodarskich innych niż przeżuwacze, poprzez umożliwienie skarmiania krzyżowego, z zachowaniem zasad bezpieczeństwa, tj. po zagwarantowaniu możliwości kontroli, poprzez wdrożenie metod badawczych pozwalających na określenie gatunkowości przetworzonego białka (obecnie opracowywanych na poziomie laboratorium referencyjnego Unii Europejskiej).

Zgodnie z informacjami uzyskanymi w czerwcu 2015 r., plan prac Komisji Europejskiej w zakresie przedmiotowego zakazu żywieniowego obejmuje m.in. ograniczanie restrykcji związanych z zakazem poprzez stosowanie przetworzonego białka zwierzęcego pochodzącego od drobiu w żywieniu trzody chlewnej i stosowanie przetworzonego białka zwierzęcego pochodzącego od świń w żywieniu drobiu. Warunkiem niezbędnym do wprowadzenia zmian i złagodzenia zakazu paszowego jest zwalidowanie metod diagnostycznych pozwalających na określenie gatunkowości wykrytego przetworzonego białka.

Obecnie zwalidowano metodę PCR do wykrywania i identyfikacji DNA białka wieprzowego z zastosowaniem techniki real-time PCR. Zgodnie z informacjami otrzymanymi od Krajowego Laboratorium Referencyjnego – Zakładu Higieny Pasz w Państwowym Instytucie Weterynaryjnym – Państwowym Instytucie Badawczym w Puławach, 21 września 2015 r. Laboratorium Referencyjne Unii Europejskiej ds. białek zwierzęcych przekazało ww. metodę do krajowych laboratoriów referencyjnych w państwach członkowskich. Od początku bieżącego roku we wszystkich tych laboratoriach trwają porównania międzylaboratoryjne (ILC) mające na celu sprawdzenie metody. Uzyskane wyniki pozwolą na podjęcie decyzji, czy opracowana

metoda spełnia wymagania w zakresie parametrów charakterystycznych dla metod referencyjnych, co pozwoliłoby na opracowanie zmian do rozporządzenia (WE) nr 999/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 maja 2001 r. *ustanawiającego zasady dotyczące zapobiegania, kontroli i zwalczania niektórych przenośnych gąbczastych encefalopatii* (Dz. Urz. UE L 147 z 31.5.2001, str. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 32, str. 289) umożliwiających skarmianie świń przetworzonym białkiem zwierzęcym pochodzącym od drobiu.

Ponadto na spotkaniu grupy roboczej ds. TSE, w dniu 26 października 2015 r., Komisja Europejska poinformowała, że w odniesieniu do metody pozwalającej na identyfikację białka pochodzącego od drobiu, która pozwoliłaby na stosowanie wieprzowego przetworzonego białka zwierzęcego w żywieniu drobiu, przeprowadzono dotychczas walidację wewnętrzną. Dalsza walidacja planowana jest na 2016 r. Jednakże opracowywanie niniejszej metody jest utrudnione ze względu na różnorodność międzygatunkową ptaków. Każdy gatunek charakteryzuje się odmiennym genotypem, co komplikuje i spowalnia prace nad opracowaniem tej metody.

W kwestii odstąpienia przez Rząd od wprowadzenia zakazu stosowania pasz zawierających komponenty GMO w żywieniu trzody, drobiu i bydła, należy zauważyć, że w Polsce, podobnie jak w przypadku wielu innych krajów, problematyka dotycząca wytwarzania, wprowadzania do obrotu i stosowania w żywieniu zwierząt pasz genetycznie zmodyfikowanych budzi wiele kontrowersji, które znajdują odbicie w dyskusjach i polemikach społecznych, a także debatach politycznych.

Całokształt zagadnień dotyczących pasz reguluje ustawa z dnia 22 lipca 2006 r. *o paszach* (Dz. U. Nr 144, poz. 1045, z późn. zm.) implementująca lub wykonująca przepisy unijne, które Polska jako kraj członkowski zobowiązana jest przestrzegać. W zakresie pasz genetycznie zmodyfikowanych i organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego obowiązującym wspólnotowym aktem prawnym jest m.in. rozporządzenie (WE) nr 1829/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 września 2003 r. *w sprawie genetycznie zmodyfikowanej żywności i paszy* (Dz. Urz. UE L 268 z 18.10.2003, str. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 3, str. 432).

Ustawą z dnia 13 lipca 2012 r. *o zmianie ustawy o paszach* przesunięty został do dnia 1 stycznia 2017 r. termin wejścia w życie zakazu wytwarzania, wprowadzania do obrotu i stosowania w żywieniu zwierząt pasz genetycznie zmodyfikowanych oraz organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego.

W Unii Europejskiej obowiązuje określona procedura dotycząca wprowadzania do obrotu organizmów genetycznie zmodyfikowanych, a Polska, jako kraj członkowski zobowiązana jest przestrzegać obowiązującego w tym zakresie prawa.

Należy podkreślić, że obowiązujące w Rzeczypospolitej Polskiej prawo krajowe nie zabrania, nie ogranicza, ani nie utrudnia wprowadzania na rynek organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego, ani ich składników, które spełniają wymogi określone w art. 16 i są zatwierdzone zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 17, 18 i 19 rozporządzenia 1829/2003. To samo dotyczy produktów, które podlegają zawiadomieniu na mocy art. 20 ww. rozporządzenia. Wszystkie organizmy genetycznie zmodyfikowane wpisane do Unijnego Rejestru Zmodyfikowanej Żywności i Pasz mogą być stosowane w żywieniu zwierząt.

Jednocześnie, należy zwrócić uwagę, że pasze GMO, które są w obrocie na rynku polskim i są stosowane w żywieniu zwierząt, w około 90% są etykietowane zgodnie z wymogami rozporządzenia 1829/2003.

Obecnie trwają prace legislacyjne zmierzające do odroczenia terminu wejścia w życie zakazu wytwarzania, wprowadzania do obrotu i stosowania w żywieniu zwierząt pasz genetycznie zmodyfikowanych oraz organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego, określonego w art. 65 w zakresie art. 15 ust. 1 pkt 4 ustawy o paszach.

Planowane przesunięcie terminu wejścia w życie zakazu na dzień 1 stycznia 2021 r. a nie jego całkowite uchylenie, jest ostrożnym podejściem Rządu do zagadnienia GMO, ponadto umożliwiać będzie zachowanie konkurencyjnej pozycji krajowym producentom żywności zarówno na rynku krajowym, jak i rynkach zagranicznych.

Odnosząc się do rynku zbóż, chciałbym zaznaczyć, że na poziom cen zbóż, ma wpływ sytuacja popytowo-podażowa na rynku. Jest to typowe dla gospodarki rynkowej. Wielkość podaży zbóż jest uzależniona od wielu czynników, np. od warunków pogodowych, które są niezależne od człowieka. Poszczególne gałęzie produkcji rolniczej są ze sobą powiązane. Np. niskie ceny zbóż powodują spadek opłacalności ich produkcji, ale mają pozytywne przełożenie na opłacalność produkcji zwierzęcej. Z kolei wzrost pogłowia zwierząt powoduje zwiększone zapotrzebowanie na pasze, a tym samym może spowodować wzrost cen zbóż i wzrost opłacalności ich produkcji i uprawy.

Od 2014 roku ceny zbóż w Polsce, pomimo wzrostu popytu krajowego i stosunkowo dużego popytu eksportowego, kształtują się na niskim poziomie z uwagi na dużą ich podaż w ostatnich latach zarówno na rynek polski, UE jak i światowy.

Pod koniec marca br. w zakładach zbożowych objętych monitoringiem Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW za pszenicę konsumpcyjną przeciętnie płacono 649 zł/t. Ziarno to było o 1,5% tańsze niż przed miesiącem i o 12% tańsze niż rok wcześniej. Żyto konsumpcyjne średnio w kraju skupowano po 519 zł/t, o 2% taniej niż przed miesiącem. Jednocześnie cena tego zboża była o 2% wyższa niż przed rokiem. Za jęczmień paszowy przeciętnie uzyskiwano 584 zł/t. Ziarno to było o 3% tańsze niż miesiąc wcześniej i niż w porównywalnym okresie 2015 roku. Za kukurydzę płacono przeciętnie 661 zł/t, o 2% mniej niż przed miesiącem. Cena tego zboża była jednak o 13% wyższa niż przed rokiem.

Pod wpływem dużej podaży i niższych cen zbóż oraz roślin oleistych spadły średnie ceny pasz, co jest korzystne dla rolników trudniących się produkcją zwierzęcą.

Producenci rolni uprawiający zboże w Polsce jak i innych krajach Unii Europejskiej funkcjonują na jednolitym rynku regulowanym w ramach Wspólnej Polityki Rolnej. Wszystkie wynikające ze Wspólnej Polityki Rolnej mechanizmy rynkowe są uruchamiane przez Komisję Europejską na mocy przepisów unijnych. Zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającym wspólną organizację rynków produktów rolnych na rynku zbóż są dostępne mechanizmy takie jak np. interwencyjne zakupy zbóż czy środki zarządzania kryzysowego. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi na bieżąco analizuje sytuację na krajowym rynku zbóż. W ramach swoich kompetencji dąży do tego by w zakresie obecnej Wspólnej Polityki Rolnej realizowane były działania mające na celu niwelowanie niekorzystnych zjawisk na rynkach rolnych czy wcześniejsze przeciwdziałanie tym zjawiskom.

W odpowiedzi na pytanie dotyczące zwiększenia wysokości wsparcia na rozwój produkcji prosiąt do kwoty umożliwiającej wybudowanie lub modernizację chlewni dla minimum 100 loch, tj. 12 tys. na stanowisko w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (PROW 2014-2020), należy wskazać, że wsparcie produkcji rolnej, w tym produkcji wieprzowiny, w PROW 2014-2020 jest możliwe przede wszystkim w ramach działania

„Inwestycje w środki trwałe” poddziałanie „Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych” typ operacji „Modernizacja gospodarstw rolnych”.

Warunki i tryb przyznawania wsparcia zostały określone w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej na operacje typu „Modernizacja gospodarstw rolnych” w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. poz. 1371). Przepisy ww. rozporządzenia powstały w oparciu o zapisy PROW 2014-2020, który został zatwierdzony 12 grudnia 2014 r. przez Komisję Europejską. Sposób ukierunkowania pomocy w poszczególnych działaniach PROW 2014-2020 został określony na podstawie analizy SWOT przeprowadzonej na potrzeby PROW 2014-2020, opinii ekspertów, uzgodnień, a także ukształtował się w wyniku konsultacji publicznych i negocjacji Programu z Komisją Europejską.

Maksymalna wysokość pomocy na operacje realizowane w ramach celu - rozwój produkcji psiań, wynosi 900 000 zł.

Pomoc polega na refundacji części kosztów kwalifikowalnych operacji:

- do 60% kosztów kwalifikowalnych operacji w przypadku młodych rolników i inwestycji zbiorowych albo,
- do 50% kosztów kwalifikowalnych w przypadku pozostałych operacji

i nie mniej niż 30% kosztów kwalifikowalnych.

W związku z tym, całkowita wartość operacji może wynosić np. 1 800 000 zł, co biorąc pod uwagę informacje przekazane przez „POLISUS”, że koszt budowy lub modernizacji stanowiska wynosi 12 tys. zł na stanowisko, umożliwi wybudowanie lub modernizację chlewni na około 150 loch, a więc więcej niż to wskazane zostało w postulacie.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że wsparcie mogą uzyskać gospodarstwa o określonej wielkości ekonomicznej, których powierzchnia użytków rolnych nie przekracza 300 ha. Wielkość ekonomiczna gospodarstwa uprawnionego do otrzymania pomocy na rozwój produkcji psiań stanowi co najmniej równowartość 10 tys. euro i nie jest większa niż 200 tys. euro.

Ponadto, zgodnie z PROW 2014-2020 w przypadku inwestycji, której celem będzie prowadzenie działalności w zakresie produkcji psiań, po zrealizowaniu operacji minimalna liczba loch ma wynosić 50.

W dniu 10 listopada 2015 r. została przekazana do Komisji Europejskiej propozycja zmiany PROW 2014-2020 dotycząca podniesienia do 250 tys. euro górnego progu wielkości ekonomicznej gospodarstwa uprawnionego do otrzymania wsparcia w obszarze rozwój produkcji psiań. Obecnie oczekuje się na zatwierdzenie tej zmiany przez KE.

Aktualnie w MRiRW prowadzone są analizy w sprawie pożądanego obecnie kierunku działania w zakresie wsparcia dla producentów psiań, także w kontekście ustalenia maksymalnej wielkości ekonomicznej gospodarstw, które należy wspierać.

Odnosząc się do poruszonego przez Państwa zagadnienia znakowania krajem pochodzenia, chciałbym przypomnieć, że obecnie obowiązkowe podawanie kraju pochodzenia dla produktów pochodzenia zwierzęcego wymagane jest na podstawie przepisów unijnych dla :

- wołowiny i cielęciny (konieczność podawania kraju urodzenia, chowu, uboju i rozbioru);

- surowego, pakowanego mięsa ze świń, kóz, owiec i drobiu (kaczki, gęsi, kury, indyki).
- ryb i owoców morza (zarówno dla opakowanych, jak i sprzedawanych luzem);

Dla większości środków spożywczych stosuje się ogólne przepisy dotyczące wskazywania kraju pochodzenia z rozporządzenia (UE) nr 1169/2011 w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności. Zgodnie z tymi przepisami podawanie kraju pochodzenia jest dobrowolne. Kraj pochodzenia trzeba podać tylko w przypadku, gdy brak tej informacji mógłby w istotnym stopniu wprowadzić konsumenta w błąd, to jest wtedy, gdyby informacje towarzyszące środkowi spożywczemu lub etykieta jako całość mogły sugerować, że dany środek spożywczy pochodzi z innego kraju lub miejsca. Na przykład, gdy w nazwie produktu użyto nazwy kraju, rysunku przedstawiającego flagę, wizerunku budynku charakterystycznego dla jakiegoś kraju, podczas gdy produkt pochodziłby z innego kraju.

Obecnie na poziomie Komisji Europejskiej trwają prace nad projektem rozporządzenia, w którym zawarte będzie wymaganie, że gdy producent poda na opakowaniu kraj pochodzenia produktu, a będzie on inny niż pochodzenie jego składników podstawowych (najważniejszych w masie, dla smaku itd.) to informacja o pochodzeniu tych składników też będzie musiała być podana na opakowaniu.

Możliwe jest rozważanie wprowadzenia obowiązku podawania kraju pochodzenia na poziomie krajowym. Taka możliwość dają przepisy art. 39 rozporządzenia (UE) nr 1169/2011. Jednakże dodatkowe w stosunku do określonych przepisami tego rozporządzenia wymagania mogą być wprowadzane w przypadku uzasadnienia przynajmniej jednym z poniższych powodów, tj :

- ochrona zdrowia publicznego;
- ochrona konsumentów;
- zapobieganie nadużyciom;
- ochrona praw własności przemysłowej i handlowej, oznaczeń pochodzenia, zarejestrowanych nazw pochodzenia oraz zapobiegania nieuczciwej konkurencji.

Dopuszcza się przyjmowanie przez państwa członkowskie przepisów dotyczących obowiązkowego określania kraju lub miejsca pochodzenia żywności jedynie wówczas, gdy istnieje udowodniony związek pewnych cech żywności z jej pochodzeniem, a ponadto państwo członkowskie musi przedstawić dowody świadczące o tym, że większość konsumentów przywiązuje znaczną wagę do tych informacji.

Aby wprowadzić na poziomie krajowym obowiązek podawania kraju pochodzenia, trzeba by określić taki związek cech jakościowych z krajowym pochodzeniem. W chwili obecnej takie relacje zostały określone tylko w odniesieniu do produktów oznaczonych Chronionymi Oznaczeniami Geograficznymi.

Niemniej jednak w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi trwają prace nad projektem ustawy, w której określono by zasady podawania w oznakowaniu produktów dobrowolnej informacji „Produkt polski” oraz nad projektem rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie krajowe w sprawie znakowania poszczególnych grup środków spożywczych, w którym wprowadzony zostanie obowiązek podawania w sprzedaży detalicznej informacji o kraju pochodzenia dla mięsa surowego, analogicznie jak ma to miejsce obecnie dla mięsa opakowanego (wymóg wprowadzony rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 1337/2013 z dnia 13 grudnia 2013 r. ustanawiającym zasady stosowania rozporządzenia (UE) 1169/2011 Parlamentu

Europejskiego i Rady w odniesieniu do wskazania kraju pochodzenia lub miejsca pochodzenia świeżego, schłodzonego i zamrożonego mięsa ze świń, z owiec, kóz i drobiu (Dz. Urz. L 335 z 14.12.2013 r., str. 19)).

Jednocześnie należy podkreślić, że nie zabrania się podawania informacji o pochodzeniu składników produktów na zasadzie dobrowolnej, pod warunkiem, że będzie to informacja niewprowadzająca konsumenta w błąd.

Istnieją też w Polsce systemy jakości dla produktów mięsnych, które odwołują się do krajowego pochodzenia surowców (np. QMP), które są reklamowane konsumentom.

Podsumowując, zapewniam, że Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi będzie kontynuowało starania, celem doprowadzenia do poprawy sytuacji w rolnictwie, w tym w sektorze wieprzowiny.

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
SEKRETARZ STANU

Bogucki
Bogucki